

En Lluís Gelpí és una figura destacada en el camp de l'arquitectura pública. Ha col·laborat amb el Ministeri d'Obres Públiques de Madrid, ha estat el cap del Departament d'Arquitectura i Habitatge de la Generalitat i director de l'Àrea Metropolitana. Gaudeix, per tant, d'un punt de vista privilegiat per valorar el que ha estat i és el planejament urbanístic en el nostre país.

Abans de parlar d'arquitectura, però, dibuixarem un retrat personal del nostre entrevistat: **"Vaig iniciar l'escolaritat amb un mestre que m'ensenyava a llegir amb *El Quixot*". Els anys 50 el van dur a la universitat: "En aquell temps la nostra carrera era molt especial, perquè hi entraves després d'haver passat dos cursos de ciències exactes. Els ingressos a arquitectura eren horrorosos, perquè les proves d'accés eren molt dures". Passat aquell tràngol, no pot sinó parlar bé dels estudis: "Qui hi entrava després d'aquesta brutal oposició, ho feia vocacionalment, fins i tot els de les famílies amb estudis universitaris. Veníem d'una guerra, eren temps durs i l'únic que ens preocupava era seguir caminant".**

Quina trajectòria va seguir en Lluís? **"Ja abans d'obtenir el títol havia estat treballant, per exemple, al camp del Barça i amb arquitectes tan coneguts com el senyor Mitjans. Aquestes experiències em van ajudar a guanyar confiança en mi mateix".** Tot i així, recorda clarament el seu desconcert en deixar les aules, **"fins que van començar a encarregar-me alguna cosa. Al cap d'uns mesos va arribar el dia en què, després de consultar el meu expedient universitari, em van proposar col·laborar amb la Diputació, on hi havia persones tan destacades en urbanisme com en Manuel Baldrich".** És amb aquesta gent que el nostre interlocutor va trobar **"el caliu heretat de l'època d'abans de la guerra: em van donar uns coneixements geogràfics i històrics sobre el país inoblidables. Qualsevol arquitecte de la meva promoció amb una mínima inquietud havia de passar per urbanisme. Érem hereus dels grans arquitectes, com Sert".**

És molta la feina desenvolupada pel nostre protagonista des del 79, any en què es va posar al servei del govern català: **"Primordialment vaig dur a terme actuacions en espais públics, com ara la Plaça de Vic. També vaig intervenir en habitatge, però a una escala reduïda. Era un lloc de treball fantàstic".** Els seus records no poden ser més dolços: **"Fos del color que fos el govern, tot i l'estructura reduïda de què disposàvem, es va lluitar per assolir tots els objectius".** I és que ell té molt clar que **"sense una bona Administració no hi pot haver un país".**

I sense una profunda estimació pel país no hi pot haver un bon urbanista: **"Recordo que a l'oficina ens arribaven grans quantitats de projectes que requerien d'aprovació, des de la idea més humil fins a la més ambiciosa. Sempre que en tenia ocasió, jo em desplaçava fins al lloc on s'havia d'ubicar aquella obra. Quan visitava l'ajuntament d'algun municipi per primera vegada, els demanava una monografia del poble, perquè fins i tot amb les anècdotes vas entrant en la realitat d'una població".** És aquest profund coneixement de Catalunya el que li permet fer afirmacions com que **"estem fent malbé les coses; no es sap, per exemple, que un camí, molts carrers**

de pobles i també de ciutats- els ha fixat, primerament, l'aigua; segonament, el pas dels animals, i finalment les necessitats dels homes. Les masies sempre estan ben ubicades; mai no fan nosa al paisatge, perquè són fruit de molts detalls: la proximitat de l'aigua, l'aïllament del vent... Les dites urbanitzacions no han tingut en compte cap dels aspectes que abans determinaven l'espai que ocuparia una construcció".

"Actualment s'estan prenent mesures urbanístiques que no responen als dictàmens de la natura", conclou en Lluís. **"La Barcelona de Cerdà és tan ben feta perquè l'urbanista que la va dissenyar exercia de topògraf i dibuixà el plànol topogràfic de l'espai a planejar. Un cop fet el plànol, es va adonar que la parcel·lació agrícola coincidia en molts aspectes amb la quadrícula que proposava".** El protagonisme de l'urbanisme és, per tant, innegable: **"El que pot passar és que aquesta planificació no sigui l'adequada, sigui incompleta o no s'entengui. El que sempre cal és redactar el planejament amb justícia. Els resultats han evidenciat la necessitat de planejament: si l'Eixample barceloní resulta tan maco és perquè és fruit d'un planejament amb majúscula".**

El nostre convidat insisteix en la **"continua necessitat"** de reflexió pel que fa a urbanisme, i ens fa un repàs de com s'ha entès aquesta disciplina al llarg de les darreres dècades: **"La generació moderna va posar tot el seu interès a traçar nous camins creatius, que van influir molt. Després de la guerra civil, la meua quinta va encapçalar un renaixement, que va donar peu a noves fórmules. El problema va ser que en aquell moment les ciutats necessitaven créixer, de manera que l'objectiu bàsic era produir. El resultat van ser unes tipologies estranyes que no van deixar que avancessin ni la construcció ni l'arquitectura. El cansament arrossegat després d'aquella època va portar, en mans de les generacions posteriors a la meua, a un retorn de formes clàssiques poc assumides. Considero que actualment estem del tot desorientats pel que fa a l'arquitectura".**

El nostre convidat ha tingut oportunitat de posar tots els seus coneixements al servei de l'Administració, però també els ha aplicat al despatx que comparteix amb el seu company, en Josep Maria Feliu, amb qui fa més de quaranta anys que treballa: **"Recordo especialment el disseny de la primera clínica Teknon, un exercici molt novell, del qual em vaig ocupar quan feia molt poc que havia acabat la carrera. En el transcurs de l'obra jo estava treballant a Hamburg, i amb en Josep Maria ens havíem de cartejar per anar comentant els temes que sorgien a partir de les idees".** Són molts els projectes que han passat per les mans d'aquest creatiu, fins al punt que ara afirma que **"he de fer obres que em permetin viure la vida, perquè la feina és molt dura, però té les seves compensacions. La meua faceta pública m'ha aportat un ampli ventall d'experiències i coneixements".**

I així ens ho ha demostrat un home que va començar humilment: **"Abans els qui planejàvem érem uns pocs tancats en una sala".** Sortir de l'anonimat només era qüestió d'empenta, com en el cas d'en Lluís Gelpí.

Lluís Gelpí - Barcelona (Barcelonès)

“El planejament s’ha de redactar amb justícia. Els resultats han evidenciat la necessitat de planejament: si l’Eixample barceloní resulta tan maco és perquè és fruit d’un planejament amb majúscula”

Es mont

